

VIGRED

- dekliski list -

Tiskovni sklad „Vigred“.

Za tiskovni sklad so poslali do 15. maja:

Francka Rozman, Preddvor	Din	5.—
Mici Brinovec, Braslovče	»	3.—
Mici Zakel, Nova vas, p. Žiri	»	8.—
Kroček Orlic-dijakinj, Maribor	»	32.—
Antonija Porenta, učiteljica, Predoslje	»	25.—
Kroček Stara Loka	»	22.—
Marica Zajc, Domžale	»	12.—
Anica Golob, Prisojna ulica, Ljubljana	»	5.—
Jelka Slana, Ljubljana	»	30.—
Čižman Ivanka, Ljubljana	»	5.—
Neža Bartol, Loški potok	»	5.—
Marija Maček, Dolgi vrh, p. Laporje	»	5.—
Barlič Pavla, Goričane-Moravče	»	10.—
Angela Grčar, Dob pri Domžalah	»	15.—
Minka Žirovnik, Kropa	»	10.—
Kroček Koroška Bela	»	15.—
Marija Jelen, Sv. Peter v Sav. dol.	»	7.—
Kat. prosv. društvo, Trbovlje	»	40.—
Ana Janežič, Ljubljana	»	5.—

Din 259.—

Zadnji izkaz « 543.—

Skupaj Din 802.—

Iskrena hvala vsem dosedanjim darovalcem! Z vso gotovostjo računamo tudi še na pomoč drugih.

Uprava dekl. lista »Vigred«.

Brezalkoholne sokove vseh vrst!

Vse potrebščine za konzerviranje sočivja, sadja in grozdja!

**Opreme za ohranitev brezalkoholnega sadnega in grozd-
nega soka v sodih!**

Sploh vse, kar spada v brezalkoholno gospodarstvo

naročajte vse — prav vse — izključno le pri osrednji zadrugi

„Brezalkoholna produkcija“ v Ljubljani

Poljanski nasip 10/22

Sklicujte se na Vigred!

Cenik brezplačno!

Vsebina:

B. N.: Žetev	145	Matko Krevh: Pod božjim varstvom	155
Janko Poljanšek: Dekleta ob žetvi	146	Rožni dom:	
Tadeja: V rožniku	146	Solnčni žarek piše drugič	160
Pismo o vlnudnosti	146	Vigrednica — gospodinja:	
Od srca do srca	147	A. G.: Naši gospodinjinski tečaji (Dalje)	161
P. Krizostom: Pridite!	148	Organizacija:	
Sl. Savinšek: Arhitektura ali stavbarstvo	149	O. S.: Poljudni slog	164
Snežniška: Milka	150	Ivanka Š.: Telesno zdravje — duševna	166
Franjo Neubauer: Včasi	151	moč (Nadaljevanje)	166
Franjo Neubauer: Znamenje	151	J. P.: Pozor! — V korak, Orlice ve!	167
Zdrava, roža Marija:		Iz orliške centrale	167
Slavko Savinšek: Angelica (Dalje)	151	Sestre sestram	167
Stana: Žensko srce	155	Drobiž	168

VIGRED

≡ DEKLIŠKI LIST ≡

LETO IV. V LJUBLJANI, 1. JULIJA 1926. ŠTEV. 7.

Žetev.

B. N.

V zlati solnčni luči valovi zlato žitno klasje. Težavno in trudapolno je bilo delo ob setvi, zato pa je zdaj podvojeno veselje ob bogati žetvi.

Vsak dan nova, vsak dan bogatejša zakladnica se odpira zunaj na žitnem polju. —

Žetev je čas veselja. Najstarejši prazniki človeštva so bili prazniki veselja in zahvale ob žetvi. Človek je tedaj mislil na bogati blagoslov od zgoraj, na dobroto Stvarnikovo, ki odpira vsak dan Svojo roko in napolnjuje vse s Svojim blagoslovom.

„Polje je človeško življenje.“

Vsak dan je dan setve, vsak večer kos žetve.

Vsako jutro pričenjamo svoje delo na novo, z novim veseljem, z novo močjo; delamo neutrudno ves dan in večer je ves lep, poln zadovoljstva po storjenem delu.

Ni nam treba daleč hoditi na naše polje: vsaka izmed nas ima to polje v sebi.

Mnogo so v nas sejali drugi, „vstopile smo v njihovo delo“, nadaljujemo ga in upamo na bogato žetev. Kar so vsejali v nas starši, učitelji, duhovniki, naši voditelji, vse to uspeva v skrivnostni moči, ki valovi preko našega življenja. Telesna rast, duševni razvoj, rast razumnosti in uvidevnosti, rast volje, rast našega značaja, duhovni napredek, rast božje milosti v nas . . .

Vse dozoreva počasi in bliža se veliki čas žetve za nas vse.

Če so pognale korenine našega življenja globoko v Bogu, v veselih in žalostnih dneh, če se je obračala njiva našega srca vedno k Solncu našega življenja, če je vsa rast naše notranjosti kipela kvišku k Bogu: potem tudi dozoreva v luči božje milosti.

Veliki dan žetve bo dan duhovne dozorelosti.

Na delo, sestre, neustrašeno, neutrudno!

Ko dovršimo življenjsko delo, potem šele, nas čaka počitek, večni praznik!

Dekleta ob žetvi.

Janko Poljanšek.

Obsejali njivico
očka so s pšeničico.
Dobri Stvarnik dal je rast.
Hvala njemu, njemu čast!

Klas ob klasu sklanja se,
upe vzbuja radosne...
Diha njive zlati žar:
»Prizanesi, blisk, vihar...!«

Srpi že se bliskajo,
naša srca vriskajo.
Žetve pridne ni brez nas,
v solncu nam žari obraz...

Pojmo zdaj, žanjice me!
Srečne smo device me:
naši venci še cveto...
Hvala tebi, o nebo! —

V rožniku . . .

Tadeja.

Kedaj na vrtu mojem
roža je vzcvetela,
rdeča vsa, žareča . . .

(Zakaj v srcu mojem
je skrivnost vzdrtela,
tiha in boleča . . .)

In zvezde v tihi noči,
drugače svetijo,
kot so nekdanj . . .
Zakaj, zakaj?

— — — — —
Vse nočne sanje skrile so se v zvezde,
odtod zdaj njih sijaj!
In solnčni žarek je poljubil rože,
zato zdaj vrt je — raj!
(In jaz?! Kaj je z menoj?
Oj! to se ne pove pri nas
v obraz!)

Pismo o vljudnosti.

Moji visokočislani in zelo ljubljene prijateljici.

Draga gospa Ela!

Vaše poslednje pismo me je zelo razveselilo. Res moram priznati, da ste vse bolj ljubeznivi in pozorni kot Vaš mladi prijatelj . . . Edina tolažba mi je misel, ni li morda ljubeznivost in pozornost nekaka predpravica in domena Vašega spola in Vaših let? Smehljate se in zdi se mi, da Vas vidim, kako mi žugate s prstom.

Verjemite mi, draga prijateljica, da veliko zahtevate, ko me prosite, naj v svojem „prihodnjem“ pismu napišem tudi par stavkov o vljudnosti. Lepo Vas prosim, odkedaj sem vendar „arbiter elegantiarum“ pri Vas? in še pristavljate, da gotove odstavke mojih pisem prebirate običajno Vaši hčerki, ki me baje visoko „ceni in potem rajše uboga“ . . . Ali se Vam ne zdi izguba, biti spoštovan in cenjen od petnajstletnih? Ne, nikakor! In, če smem prositi, uvoda Vašemu petnajstletnemu angelu ne smete prebrati.

Torej vljudnost je čednost ali če hočete lastnost, ki jo večina ljudi pričakuje od svojega bližnjega. Ker pa je „nesebičnost“ zelo splošno svojstvo, ni nič čudnega, da je tudi vljudnost tako redka. Potem je vljudnost še umetnost sebi in drugim življenje lajšati in slajšati in napraviti ga kar se da prijetnega. Mar ni ljubezniva vljudnost tisti čar, tisti mik, ki nam neogibno družabno življenje oplemeniti, kultivira, da, napravlja ga celo prijetnega in ljubelega?

Zopet se poredno smehljate in pravite sama pri sebi: prijatelj mladi, lepo znate povedati lepe besede in zato vas petnajstletne rade poslušajo . .

Seveda to še ni vse. Prosim Vas! To so le zunanji obrisi te zlate in vsega priporočila vredne lastnosti. Ali ni vljudnost čudovita znanost,

ki zna najbolj neprijetne stvari vsaj prijetno povedati? Čim dalje časa prebiram velika zgodovinska dela Rankejeva ali Pastorjeva, tem bolj sem uverjen, da je bila najodličnejša lastnost najslavnejših diplomatov poleg duhovitosti in neke potrebne prisotnosti duha brez dvoma nad vse prikupljiva vljudnost. In neki znan angleški mislec trdi, da je polovica prave življenjske modrosti vljudnost. Imeti bi jo morali v veliki in izredni meri vsi vzgojitelji in predstojniki. Sploh se mi zdi, da je otrokom in odraslim najtežje ubogati, če zapoved ali prepoved ni bila vljudno in prijazno izrečena. Pravijo da imajo nekateri ljudje talent za predstojnike, ravnatelje, voditelje in organizatorje. Meni se zdi, da je pri takih redkih osebnostih združena krepost odločne volje z lastnostjo ljubeznive in vse očarujoče vljudnosti. Seveda pa ne sme biti vljudnost le samo zunanja prijaznost. Svoj vir mora imeti v istih globinah, vsaj meni se tako zdi, kot ga ima ljubezen in dobrohotnost. V pojasnilo naj rabim primero. Tehnično še tako dovršena violinska igra nas pusti mrzle ter nas ne gane, dokler ne spremlja dovršene igre tudi globoko čustvo. Tedaj se oboje zlije v eno enoto v eno samo harmonijo, ki nas docela objame, potegne siloma s seboj in nas vse očara. Nekaj podobnega je z vljudnostjo. Kjer je samo zunanja forma, kjer prevladuje le nekaka priučena prijaznost, čutimo, da taki vljudnosti manjka tiste gorkote, ki očara tudi preproste ljudi. Če manjka te tako potrebne podlage, je vsa vljudnost le nekaka maska, le več ali manj spretna igra. Morda boste ugovarjali: Saj vendar ne moremo imeti vseh ljudi enako radi, ne čutimo do vseh iste pristrčnosti. Rad priznam, da bi bil tak ugovor docela upravičen, toda dobrohotnost, draga prijateljica, vsekakor ni tako nemožna, kakor se na prvi pogled utegne komu zdeti. Malo dobre volje in človek marsikaj doseže, marsikaj premaga. Sicer pa sami veste iz lastne izkušnje, koliko doseže ljubeznivost in vljudnost...

Iz par besedi je nastal kratek, vse prekratek slavospev vljudnosti. Da je pri nas več vljudnosti, bi bilo življenje marsikdaj bolj prijetno, v marsičem manj grenko.

Če boste pismo prebrali Vaši Marjanci, ga, prosim, preberite brez uvoda. Ne bi rad padel v nemilost, in petnajstletne so včasih hude...

Moji prijateljici mnogo pristrčnih pozdravov

Vaš Leon Ansgar.

Od srca do srca

(Pomenki z gospo Selmo.)

Odgovori na pisma.

Trdno hodi po začrtani poti! »Naj govore, kar hočejo, saj nimajo, kar bi radi!« Zdrava in dopustna vnemarnost govori iz teh besed napram vsesplošnemu ljudskemu govorjenju, ki ocenjuje naša dela.

Resnično grda nečednost naša je, da se vtikamo prav v vse, kar dela naš bližnji. Prav vsak se že čuti poklicanega, da sodi vse početje svojega brata. Ta nenaprošena ocena pa nas navadno kaj rada moti, da skušamo usmeriti svoje delo v prilog pričakovani oceni. Tedaj pa izgine vsak višji nagib za naše delo, ki tako, čisto povnanjeno, izgubi svojo pravo vrednost. Blagor pa tistim,

ki brez ozira na desno in levo, hodijo pri svojem delu po poti, ki so jo spoznali za edino pravo! Največja dela vseh časov so nastala od onih ljudi, ki so trdni, jasni in točno usmerjeni, hodili po lastni poti. Toda, kar velja za velika dela, velja tudi za mala. Kakor se ne daš ovirati pri svojem javnem delu, tako tudi ne dopuščaj nikakega vpliva v svoje omejeno zasebno življenje! Delaj, kar je tvoja dolžnost, z vso vestnostjo in vnemo in polagaj v svojem delu račun le tistim, ki ga imajo pravico zahtevati od tebe. Nikakor pa, da ne bi smela iskati pomoči in sveta tam, kjer ga najdeš, nego ono škodljivo soodločanje drugih, ki te ovira pri delu, to brezpogojno zavračaj!

Ko pa dovršiš svoje delo, naj ti ga ne uniči nobena kritika! Ne hvala, ne zasmeh ne more povečati, ne zmanjšati vrednosti dovršenega dela, ako si ga dovršila po svoji najboljši moči. S to zlato prostodušnostjo delaj zlasti na svoji življenjski sreči, ki je predokus večne sreče.

Krizantema. Tvoje zadeve, o katerih mi poročáš, so res prav čudne. Oprosti, če Ti rečem, da si včasih res zelo nepremišljeno ravnala. Veseli me pa, da se je stvar obrnila na bolje in da si povrnila izposojeno, kar si si, kakor je videti, izposodila na račun najdražjega, kar imaš. In baš tega si ne znam raztolmačiti. Tvoje vprašanje o tem je vse premalo točno, ker brez vsakršnega priznanja krivde od Tvoje strani. Kako pa naj jaz vem, kako je s Teboj iz samega namigavanja? »Prah, žalostni spomin, neizbrisni spomin,« to je nekaj čisto vsakdanjega, kar pa je za pojasnitev takega važnega vprašanja mnogo premalo. — O znani stvari vprašaj kar naravnost svojega spovednika in mu tudi verjemi, saj je vendar božji namestnik. Pri njem si tudi lahko brez skrbi, da Te ne izda. Če pa hočeš pouka tudi od mene, piši o tem obširneje. — Pesem sem oddala gđc. urednici. — Prav lep pozdrav!

Zagorka. Ali si samo Ti tako dobre volje, ali tudi vsa Tvoja okolica? Saj ne rečem, da to ni prav, a vendar se mi zdi, da je vse Tvoje pisemce polno šale, skakljanje brezskrbnega otroka okoli ognja, ki ga pa končno le nekoliko oblizne s svojim plamenom. — Da si jezična, tega se Ti pač ni bilo treba obtožiti, saj sem se o tem iz Tvojega pisma lahko prepričala. — Kako bi se odvadila jezičnosti? — Če je pri Tebi zelo vkoreninjena, ne prav lahko in kmalu, vendar z dobro voljo — gotovo. — Kako? Baš z nasprotnimi sredstvi, ki Te vodijo v to napako. — Malo manj vihravosti, malo več premisleka za prvi čas. Potem nekoliko molka tam, kjer bi jeziček tudi smel delovati. Nato pa še malo popustljivosti tudi tam, kjer se čutiš v pravici. Tako bo dolgi jeziček prišel do popolnega zdravja. — Morebiti pa enkrat poprosim g. duhovnega vodjo, da vam vsem skupaj tudi o tem pri dekliškem sestanku kaj povedo. — Vedra in vesela pa moraš tudi nadalje še ostati! — Pozdravljena!

Marja. Vračam pozdrave kar najprisrčneje. Mislim tudi, da si nisva tako tuji, nego, da se prav dobro poznavata. — Oprosti, da v

tem ne delim Tvojega mnenja, namreč, da bi moška družba mogla žensko odtujiti njenemu pravemu poklicu. Po šestih semestrih se meni to ni zgodilo. — Emancipirala si se? Od česa pa vse? In končno? Ali nisi ostala kljub temu to, kar si bila prej? Žal bi mi bilo za Te, če bi bilo drugače! — Saj veš, da je človek — in tega znanost ni ženi odrekla — samostojno bitje »per se esse«; to samostojno bitje pa je tudi še za sebe »propter se esse«, to bi se reklo, da je človek z vsem svojim bistvom prirejen za lastno popolnost, za lastno izpopolnjevanje, za izklesanje svoje samobitnosti kot lastni smoter. — Pa naj potem žena odstopi raz svojo, od Boga ji začrtano pot? — Kaj zato, če tavajo po blatu, če imajo o ženi še tako nizkotno mnenje! Če si je pa žena svesta svojega zvanja, je tako govorjenje niti ne doseže, še manj, da bi jo odvrnilo od njenih prvotnih sklepov in še mnogo manj, da bi jo moglo potegniti v blato. Seveda: če sama noče in če išče pomoči tam, kjer jo gotovo dobi. — »Katero literaturo mora vsak inteligent poznati? Od antike do naše dobe. Svetno in duhovno literaturo v smislu duhovnega berila.« To zadnje ni čisto točno, ker svetno literaturo ne rabimo za duhovno čtivo (v smislu sredstva za duh. življenje). S tem vprašanjem — nisi ga stavila Ti prva — se bavijo že več let; zbrane je že precej snovi, katere varih je pa zdaj v inozemstvu. — Ker to vprašanje naših Vignednic toliko ne zanima, se mi zdi, da bi bil »Križ na gori« in njegova okolica v prvi vrsti poklican za to delo. Morebiti kar tako kakor je baš v 7.—8. štef. pričel R. L. T., ali kakor je v Cvetju zbiral dr. A. Tominec literaturo o sv. Frančišku, ali kakor je pričelo v juniju v Gorici izhajati literarno poročilo centralne knjižnice, ali kakor izdajajo Herder, ali Quelle & Mayer, Schönigh i. dr. literarna poročila. — Jaz osebno bi v par letih morda oskrbela v ta namen le ženski del. — Sicer pa pomisli samo na Ovidove Metamorfoze! — Oglasi se tudi iz tujine kaj! — Bog s Teboj!

Rezika S. — T. P. S. K. Tvoji želji za zdaj prav res ne morem ustreči. Boljše družine so čez počitnice vse izven Ljubljane, poleg tega pa je služkinj toliko, da tedne in mesece čakajo na službo v zavodu sv. Marte. Ali ne bi hotela poskusiti v Mariboru? — Mislila bom na Tebe, če bi se mi kaj posrečilo dobiti pozneje. — Lep pozdrav!

Pridite!

P. Krizostom.

Pridite!

*In so prišli
svatovsko oblečeni.*

*Prve cvetlice
so jim na čelu cvetele
in njih ročice
so bile snežno bele.
Molitev šepetaje
prejeli so Jezusa smehljaje.*

*Prišli so s prožnimi koraki.
Bujno cvetje
jim je na licu gorelo;
pesem mladosti
srce jim je pelo.
Tihó so se sklonili
in Gospoda zavžili.*

*Prišli so polni resnobe.
Moč ima v roki vsak.
Zmaga je na njihovih prsih.
Samozavesten je njih korak.
Da jim ne zmanjka moči,
zavžili so božjo Kri.*

*Prišli so globoko sklonjeni.
Jesen jim na licu drgeče;
oči so jim — pojemajoče sveče.
»Da bomo vedeli kam in kod,
pridi k nam, Gospod,
in nam pokaži pot!«
In so prejeli božje Telo
za romanje v nebo.*

*Še prihajajo. — Kako?!
Brez svalovske obleke?
Nazaj! Tu ni prostora za vas!*

*Temen je njih pogled,
strašen njih glas:
»Tabernakelj je vsem odprt!«
Pokleknil so — in
jedli sodbo, pili smrt.*

Arhitektura ali stavbarstvo.

Slavko Savinšek.

(Konec.)

Kakor poprej iz bogatega gotskega sloga, se ljudstva počasi obrnejo od resne, ravnocrte renesance in na Francoskem se preko Italije pojavi nov slog, oziroma samo različka renesančnega sloga: baročni slog. Ta slog je napovedal boj ravni črti. Vse navpične, vse vodoravne črte se ukrive, zavijejo, izviijejo. Umerjenost renesance preneha, namesto nje nastopi bujnost in pestrost, kipi v dramatičnih pozah z gestikulajočimi udi krase oltarje, čela, pročelja, reliefi enakih oblik vrata, stene.

Stavbni deli se kopičijo. Vsa pozornost stavbnikov je obrnjena ornamentiki, ki se razvije tako bujno, razkošno in raznolično, kakor v nobenem drugem slogu ne. Nič se ne pozna ne okraskom ne stebrom in drugim delom, da so se razvili iz stroge umerjenosti starih oblik, tako bohotno in na široko zakraljujejo na njih baročni okraski. Cerkve so široke, svetle, enako apsida, vse se košati v zlati opremi, strope in stene krase okraski iz mavca, kakor mreže spleteni po zidovju in svodu Oltarji so preobloženi z okrasjem (glej oltar farne cerkve v Mekinjah pri Kamniku). Tudi zunanost cerkve je zlasti v fasadi bogata, često žalibog izumetničena.

Renesanca in barok sta se pričela tudi v posvetnih, javnih in privatnih stavbah močno uveljavljati. Gradovi v Parizu, na Francoskem sploh, hiše v Italiji, v Nemčiji se dičijo z najlepšo arhitekturo. Vodnjaki na javnih trgih so najlepši primeri teh slogov. Sedanji ljubljanski rotovž je še dobro ohranjen spomenik baročnega sloga.

Toda zopet so zahrepeneli ljudje po umerjenosti. Pričeli so študirati staro grško stavbarstvo, ne samo v zunanosti, ampak tudi natančno pravila, ki so po njih stari Grki gradili. Odkritja in izkopine do tedaj neznanih umetnin so jim odprla široko polje raziskavanja in upotrebljanja v zidanju. Ta proučevanja segajo v današnje čase in na podlagi njih iščejo stavbniki, arhitekti novih potov v stavbarstvu. Vse mogoče oblike se porajajo, razne kombinacije različnih slogov. Ali nam bo zrastel nov, moderen slog, slog, ki bo morda imel toliko vpliva in tako mogočnost, kakor, recimo, gotski slog? Upajmo, da. Pisateljica Else Hasse pravi nekje: Arhitektura je cvetela vedno v časih, ko so ljudje svojo dušo

jasno spoznavali, ko so čutili v sebi nekaj določnega, ko so imeli jasno in dosledno načrtane cilje. Je naša doba taka? Zgodovina nam bo pokazala.

Stavbni slogi, ki smo jih v kratkem omenili, pa niso ostali samo pri stavbah svoje dobe, ampak so vplivali tudi na drugo upodabljačo umetnost svoje dobe. Zato bomo našli pri naših nadaljnjih člankih v upodabljači umetnosti vedno znova naše sedanje znance, romantiko, gotiko itd. Zato je prav, če se spoprijateljimo z vsemi temi slogi. A ne samo to. Glavno, kar hočejo ti članki, je: da naše »Vigrednice« ne hodijo po lepi domovini z odprtimi ušesi in zaprtimi očmi, ampak predvsem z odprtimi očmi. Preveč lepega boste videle, da bi vam bilo žal za to!

Milka.

Snežniška.

Milki so potekali zadnji dnevi. Kot nežen, komaj razvit cvet je počivala njena glavica med belimi blazinami. Krasne, črne kite so ji trudno ležale na odeji. Milka je prejela zadnjo popotnico. Tako lepa je bila kot mlada nevestica, ki stopa pred oltar. V lepih globokih očeh ji je ležala neizmerna blaženost in vdanost. Še tedaj, ko se je začela poslavljati od sivolase mamice, ko je poljubila nagubano očetovo čelo in cvetoča lica svojih sestic in bratov, je ostala mirna. In vendar je bila Milka mlado dekle, obdarjeno z lepoto telesa in dobroto srca; pot v življenje se ji je prijazno smehljala nasproti in jo vabila v svet. Šla je deklica Milka, odzvala se je vabilu. Ker je bila vsa dobra in mila, je tudi v tujini našla srca, ki so jo ljubila, ki so ji trosila na njeno mlado pot cvetje ljubezni in iskrenosti.

A Milki se je v tujini tožilo po ljubljeni mamici, po njeni topli, pristrčni ljubezni. Zahrepenela je po svoji rodni hišici in po rdečih nageljnih, ki so se tam daleč, daleč od nje razcvitali in krasili domača okenca. Zaželela si je z vso dušo, da bi zopet zagledala temne gozdove javorniške, in vse one griče in hribčke in bele cerkvice, ki tako ljubko krasi njeno rodno dolinico.

Stožilo se ji je po njenih dobrih tovarišicah. Vsako soboto, ko so vse počedile in pospravile, da so bili tihi domovi že čisto praznični, so se v mraku zbirala dekleta pred Milkino hišo. Velik kostanj je stal pred njo in pod njim so posedale in kramljale. Tam na vasi pa so se zbrali fantje in zapeli v tihi sobotni večer. Ljubila je Milka te večere, ljubila ono preprosto dekliško kramljanje, ko je duša govorila z dušo — ljubila je ono ubrano petje kraških fantov. Vsega tega v tujini ni imela, po vsem ji je hrepenela duša, ji vpilo srce.

Bog zna, ji je li to neskončno hrepenenje po domu vrglo v mlado telo kal bolezni?

Po dveh letih se je vrnila Milka v naročje svoje matere, v naročje svojemu skromnemu, a neskončno ji ljubemu domu. Še so cvetele Milki rdeče rože na licih, še so ji zrle globoke oči pravtako čisto in veselo v svet; le njeno telo je bilo bolj drobno in suh, pogosti kašelji je razodeval, da bodo za Milko kmalu odcveteli zadnji nageljni, da kmalu ne bo več trgala zelenega rožmarina in povijala šopkov . . .

Z vso silo je kljubovala bolezni; hotela je zdravja, moči, življenja. Njeno mlado telo se je upiralo smrti in temnemu grobu — a vendar se ni moglo upreti. Spoznala je, ubožica, da vzlic svoji mladosti ne more

ubežati smrti. Vdala se je in trpela tiho, mirno. Šla je tja v temni gozd in na vse one ji ljube hribčke; poslovala se je od vsega tega; solze so ji polzele po licu, ko je tiho v srcu govorila cvetlicam na polju in vsem onim daljnim goram, da jih vidi poslednjikrat. In ko so zvečer zapeli fantje na vaši in položili v pesem ves svoj mladostni ogenj, tedaj je Milka plakala v neizmerni bolesti; vedela je, da kmalu ne bo več poslušala teh ubranih glasov, da kmalu ne bo več slišala posebno enega glasu, ki ji je bil nad vse ljub in drag.

Mirno so mežikale lučke na nebesnem svodu in gledale sočutno na Milkino razboleno srce, tiha vasica je snivala mirno in pokojno, fantje pa so peli, peli . . .

Opešale so ji moči, legla je in vedela, da so ji štete ure. Tovarišice njene mladosti, njenih lepih dekliških sanj so prihajale in se poslavljale. Težko ji je bilo to slovo. Še hujše ji je bilo tedaj, ko se je poslovala od svojih dragih domačih, a vendar je bila še toliko močna, da ni iztisnila solze. Ko pa je prišel k njej še on, tedaj ji je še enkrat zaplakalo srce globoko, globoko. Nista si še z besedo razodela ljubezni Ivo in Milka, a vendar je vedela, da jo ljubi srčno in iskreno, kakor tudi ona ljubi njega. V prvi in zadnji poljub na njeno belo čelo ji je položil vso ljubezen in tugo svojega srca.

Srečna je bila tedaj Milka in v tej sreči ji je ugasnilo življenje.

Med samim belim in rdečim cvetjem je ležala kot tiha, bela roža; črni lasje so se ji usipali na belo obleko. In ko so jo položili v grob, so se oglasila mlada grla kraških fantov in ji zapela nežno in prisrčno zadnjo pesem . . . in tedaj se je Milka gotovo smehljala.

Včasi.

Franjo Neubauer.

*Včasi veter v laske tvoje
pride s tabo šepetat,
ni to veter, — misli moje
s tabo govore takrat.*

*Včasi na obrazčku cvetnem
solnčni žar ti zagori,
ni to solnce, — to pogledi
mojih toplih so oči.*

*Včasi pesemco pomladno
drobni ti zapoje plič, —
to je duše moje pesem,
ki zleti čez dol in grič.*

Znamenje.

Franjo Neubauer.

*Ob potu Mučenec je božji,
ovija mu trnje glavó,
pod krono pa kaplje krvave
polzijo na lice bledó.*

*Bršljana je roka ljubeča
ovila krog svete glavé,
od solnca pa krone kraljeve
na znamenju žarki goré.*

*Odprlo je solnce mogočno
izhod iz neba na stežaj
in glavo ožarja krvavo
in zlati ji spleta sijaj.*

Zdrava, roža Marija

Slavko Savinšek.

(Dalje.)

Ni mogla spati Angelica nocoj, to noč. Beseda: mati, ki jo je bila Marija začutila iz njenega bitja in slišala iz njenih besedi, ki je dozdej skoroda spala v njej kakor ptica, preden jo zbudi jutranja zarja, ki si je sama sebi ni upala priznati, ker se je vedno zgrozila pred globočino njeno, je nocoj vstajala pod njenim srcem in segla

z rdečo roko ji v srce. O, mati! ti sladkost, ki ji človek ni mogel dati drugega imena, o, mati! ti bridkost, ki je nikdo ne more imenovati z drugo bridkostjo! O, ni ga imena, ki bi ob njegovem imenovanju vztrepetalo v sveti ljubezni toliko src, kakor ob besedi: mati! Ker Bog ni imel rože, ki bi bila lepa dovolj in duhteča dovolj za to ime, je dal ženi, da je rodila in ji je rekel: mati!

Ali Angelico je ob tem imenu spreletela zona in mrzel pot ji je ledeno pobožal vse telo. Ona, Angelica, dekleta, pa mati! Nezakonska mati! In oče otrokov hrepeni po drugi, ki se je z molitvijo na ustnicah in v srcu ubranila sramote nezakonske matere. Ona pa je padla, ker ni znala ljubiti prav, ker je ljubila do brezmoči. In kazen ji je za petami. Uveli cvet! Njegova roka sega že po drugem, še svežem cvetu! Kaj bo ž njo, ki iz nje poganja nov cvet, živ cvet s čisto dušo, ki pa ne bo imel, komur bi rekel: oče!?

Te misli so ji vrtale v mozeg in ji siloma trgale spanje raz objokane oči. O pač, Marija ji je obljubila Jerneja, obljubila, da se mu odreče popolnoma, da ga vrne njej, ki ji edino gre. Ali to je obljubila Marija, ni pa obljubil Jernej! O Jernej, kako si mogel tako pozabiti Angelice, ki si jo v nežnih trenutkih imenoval: moja sladka, samo moja Angelica. Bila je in je še samo tvoja Angelica, ali ti nisi in nisi bil nikdar samo njen.

Ni mogla več strpeti v postelji, ki jo je žgala in ji ni dala spati, ne počivati. Komaj je zasvetil prvi dan, še preden je petelin zapel prvič, je Angelica vstala in šla ven, da si v hladu mladega jutra ohladi razbeljeno čelo, da za hip pozabi v rosnih naravi solz in bridkosti. Ni gledala, kam gre, noga jo je svojevoljno vodila, kamor je hotela. Ali jo je Marijina skrb naravnala k Jerneju, ali je Jerneja zadržala Marijina molitev na mestu, da počaka Angelico? —

Spoznala je Angelica Jerneja šele, ko je stala tik pred njim. Prva njena misel je bila: beži! a ni mogla več. Vztrepetala je pred njim in v očeh so ji vzkalile solze.

„Dobro jutro, Angelica!“ jo je pozdravil Jernej mehko in toplo. „Kako, da si tako zgodna?“

„Nisem mogla spati, Jernej!“

„Ali si še bolna, Angelica?“

„O, sem!“

„In ti je hudo?“

Ni mu odgovorila.

Stopil je bliže k nji in jo je prijel za roko. Pustila mu jo je, z drugo si je brisala solze, ki so ji lile po licih.

„Angelica, ali si huda name?“

Kako je bil njegov glas mehak in voljan! Kakor včasih, ko ji je rekel kako žal besedo, pa se je oprostil zanjo. Kako bi mu mogla reči, da je huda?

„Nisem, Jernej!“

„Boli te pač, Angelica?“

Nič odgovora.

„Ali mi odpustiš, Angelica?“

Da bi mu odpustila? Ker se je odvrnil od nje k drugi? Saj ne more! Ali Jernej prosi odpuščanja, Jernej, ki ga tako ljubi! Naj bi ji zdaj pljunil v obraz, odpustila bi mu tudi to!

Ni mu odvrnila besede. Samo reka solz se ji je vlila iz oči in zdrknila je v rosno travo, ker nogi sta ji odrekli ob misli, da odpušča

Jerneju, ker jo je zapustil, da odpušča očetu, ki beži pred lastnim otrokom! Pa, saj ne ve zanj!

Jernej se je sklonil k nji in ji položil roko na razpletene lase, ki so se ji vsuli po vratu na hrbet.

„Angelica, čemu mi nisi povedala, kako je s teboj?“

Jernej ve? In je dober ž njo navzlic temu? Jernej! je zakipelo v srcu, „moj dobri Jernej!“ A ni si upala pogledati mu v lice.

„Saj samo me je bilo sram!“

„Marija mi je sinoči povedala.“

Marija je bila ž njim? ji je gorelo v srcu. Ali je spolnila, kar ji je bila obljubila? In kaj Jernej? Ali je ne bo zdaj še bolj gotovo zavrgel in šel za Marijo, ki mu je bila sveta, ker ga je vabila s čistostjo duše in telesa? Toda glas njegov je vendar mehak, vabi, prosi, ne odbija! Kaj govore njegovih oči?

Dvignila je glavo ter se zazrla vanj. Pogleda sta se srečala in v njegovem je bila ljubezen! Ljubezen?

A ni vzdržala več. Obe roki sta planili k Jerneju in v krčevitem prijemu je kriknilo iz srca:

„Jernej!“

Tedaj se je v njem prvič oglasila pesem moža. In kakor bi mu Marija šepetala v uho: samo Angelica ima pravico do tebe, ti pa si ji dolžan dati zavetja, nerojenemu še otroku že zdaj ime in varstva, ga je nevidna sila prelomila v hrbtu in sklonil se je k ihteči Angelici, vzel v roke drobni objokani obrazek in ji poljubil ustne in solzne oči iskreno, kakor še morda nikdar, odkar jo pozna. In ko ji je vnovič pogledal v oči, mu je zatrepetalo v misli: kako lepe oči ima!

In ko mu je jokajoča in kakor zavetja in brambe iskajoča naslonila vročo glavico na prsi, je z obema rokama objel obraz v dehtečih lasih.

„Ti, moja Angelica!“

In je pozabil, da mu je kdaj ime Marija cvetelo v srcu in trepetalo v hrepenenju na ustnicah — — —

Za Starim gradom je vzdrhtela zora. Dahnila je rožno v kodraste oblačke in jih pobarvala, da so se zasmehljali kakor dete materi, ko mu ponuja belega kruha. Kakor reka je planila rožnata barva izza oblačkov po robu Starega gradu, a z Grintovca in Kamniških planin je kakor v ogledalu zatrepetalo rožnorumeno.

Dolina je še spala. A pričeli so klicati ptički v mlado jutro. Cvetlice so otresele roso raz cvetoče glavice, drevje si je zaspano dramilo list za listom: najprej v vrhu, potem vejo za vejo niže. Žito se je umivalo v jutranji rosi in budilo zaspane prepelice in prepeličice. Zavriskal je škrjanec raz višino, pa je kakor kamen padel izpod oblačlov k svoji družinici nazaj.

V Butaličevi bajti pod gozdom so se sunkoma odprla vrata in otroški glas je planil na dvorišče ter v belo jutro zaprosil kruha. Hiša za hišo je vstajala iz spanja. Tu je pogledal gospodar na hišnem pragu po vremenu, tam hitela dekla z žeharom v hlev k molžnji; k vodnjaku na koncu vasi pa se je pripodila tropa mežnarjevih otrok v samih srajcah. Kakor mlade račke so vtikali glavice pod curek vode in se umivali ter vriščali pri tem, kakor bi bil veliki petek ob štirih popoldne pred cerkvijo.

Onadva pod gozdom pa nista nič slišala tega, nič videla življenja v novem jutru, ne mlade zore, ne življenja, ki je je priklicala iz noči.

„Kajne, Jernej, da boš zdaj vedno moj? Da ne boš nikdar več pozabil svoje Angelice in si druge želel?“

„Ne bom, Angelica! Nocoj sem dobro premislil. Sinoči je prišla sem gori k meni Marija in mi je vse povedala, kako je s teboj. Težko mi je bilo, pustiti njo. Ali, Marija mi je rekla, da je moja dolžnost biti le tvoj. In ko sem zvedel, da se čutiš mater, se je nekaj v meni obrnilo. Ostal sem na tem mestu vso noč in prišla si ravno, ko sem mislil iti doli v vas k očetu, da se ž njim pogovorim.“

„Ubožec, ali te ni zeblo ponoči? Jaz pa sem sedela na postelji; nisem mogla zatisniti očesa; in sem mislila na te in na otroka in na sebe. Strah me je bilo!“

„Ker si mislila, da te bom pustil. Jaz pa sem preudaril vse to in sem spoznal: kako si bila dobra z menoj, da mi niti nisi hotela povedati, kako je s teboj. O, ko bi bil včeraj vedel za to, se ne bi bilo zgodilo, kar se je! Tako pa...“

„Jernej, težko je boš pozabil. In če se primeri, da te bo preveč bolelo, da ti bo preveč težko po njej, kaj bo potem z nama?“

„Ne boj se Angelica! Pač težko mi bo, ker je nekaj v Mariji, kar me s silo vleče k njej. Ali zdaj sem videl, da si ti tudi dobra, da imam tebe rajši ko njo. In posebno, ko vem, da moram popraviti, kar sem zagrešil nad teboj: da ti moram obvarovati pred ljudmi čast! Da, tako je rekla Marija.“

Angelica mu je položila obe roki na rameni in mu zrla v oči. Kar ni mogla odtrgati pogleda od njih, ki so bile danes tako dobre ž njo.

„Ali mati kaj vedo, kako je s teboj, Angelica?“

„Zdi se mi, da slutijo. Že dalj časa so me sumljivo gledali in ko sem zadnjič govorila o tebi, so mi rekli: pazi Angelica, da ne boš nesrečna. In večkrat sem jih videla skrivoma jokati.“

„In oče?“

„O, oče mi ne bi rekli žal besede, tudi, če bi vedeli, kako je. A oni nič ne slutijo. Tako so zaverovani v delo na polju in zdaj v košnjo, da niti jesti ne utegnejo. Žalostni pa bi seveda bili. Saj veš, da bi še jaz, ki sem jim edina ostala...!“

„Zdaj se nič več ne boj, Angelica! Vse bo dobro. Ne vem še sicer, kaj bodo rekli naš oče. Ali, če jim stvar razložim, bo že šlo. Če pa še to ne bo pomagalo, naprosim Marijo, da stopi k njim in jim svetuje, kako in kaj. Na Marijo oče vedno veliko drže!“

„Jernej, meni se vidi, da bo napak, če ne vzameš Marije. Glej, bogata je in oče jo imajo radi; jaz pa sem uboga in oče niso bili nikdar kaj prida prijazni z menoj, posebno zdaj zadnje čase, ko so zvedeli, da sem ti več kakor druge, da si večkrat pri nas, ko drugje.“

„E, pa se bodo morali končno vendarle vdati! Saj tudi jaz nisem vedel dozdej, kako si dobra in kako te imam rad. Zdaj pa so se mi odprle oči!“

„Ali bo vedno tako, Jernej?“

„Vedno, Angelica. Takole na rokah te bom nosil in ti sladke besede govoril. Saj si lahka ko pero! Ali še veš, kako sva plesala, ko si bila prvič na plesu? Kako so naju vsi gledali! A midva nisva videla nikogar. Kakor mlad cvet si mi ležala na roki, jaz pa sem te sukal in vrtel, da je bilo veselje!“

„Takrat me je Marija prvič nekam mrzlo pogledala in ni bila tako prijazna z menoj, kakor sicer. Ali samo za trenutek. Potem pa mi je bila dobra bolj ko prej.“

Jerneju so zablodle oči tja nekam daleč v ravnino. V spominu je vstala pred njim Marija na zadnjem plesu, slika Marije, ki je vsa trepetala in skušala ta trepet skriti za smehljajočim se obrazom. O, takrat

je mislil, da iz oholosti in prevzetnosti, danes pa ve, da je bilo to kaj čisto drugega. Težko mu je legel ta spomin na dušo.

„Jernej, kam si se zamislil?“

„O, nič, Angelica, kar tako!“

Angelica je spustila roki raz Jernejeva ramena in se mu znova zazrla v oči. Čudne so bile te oči. A tudi Jernej je gledal v njene. Kako so bile vdane! Da je Jerneju zagomezelo po žilah. Niti sence očitka ni bilo v njih, samo ljubezen, brezmejna ljubezen, ki odpušča in pozablja vse! O, te oči so bile, ki so Jerneja potrdile v sklepu, da ji reši čast. Te oči so bile, ki so, proseče, kakor dvoje splašenih ptičk, ganile Jerneja k spreobrnitvi.

Jernej je čutil, da mu bo težko, težko pozabiti Marije in se z vsem srcem okleniti Angelice. Vedno in vedno so mu misli uhajale k Mariji, tudi zdaj, ko je z Angelico govoril. Pač, za hip, ko se je popolnoma vdal Angeličini ljubezni in čutil v rokah njene drhteče prste, je pozabil Marije. A bili so to samo trenutki. Življenje pa je še dolgo in trnjeva bo pot, ki jo bo hodil ž njo in v Marijini bližini. Ali bo zmagal? Dvom se ga je polasčal in na srce mu je legala težka skrb in moreča slutnja. Ali, ko je začul Angeličino govorico in ji pogledal v oči ter se zavedel nerojenega v njej, mu je zrastel pogum in znova je bil v sklepu trden.

(Dalje prih.)

Žensko srce.

Stana.

Globoko, lajnstveno jezero gorsko... Temne smreke šume svoje speve preko njegove gladine. Pesmi sreče in hrepenenja poslušajo, čudeč se, jezerski vali. V mirnem zatočju se zibljejo beli lokvanji. V prelestnih čašah drhte rosne kapljice — biseri jasnih srečnih misli.

V vročem poletju začrta ladjica tujega življenja srebrno brazdo po jezerski gladini. O srebrna brazda, sveti spomin, četudi izgine ladjica, odpluje veslač v zatišje večnega pristana! Ko odlete godni ptički, veslačevi otroci, v svet, bdi ljubeči spomin zvestobe ob bregu gorskega jezera...

Mir, hrepenenje, ljubezen, odpoved, zvestoba, mir.

Pod božjim varstvom.

Igra v treh dejanjih.

Matko Krevh.

Prolog.

Ivanka željna je pouka bila,
zato se v daljni svet je namenila.
Prosila je: »O, mati, smem od Vas?
Porabiti želim mladostni čas.«

In preden se je hčerka poslovila,
jo mati je na čelo poljubila.
Svetinjico ji dala je v roko,
a solzno bilo njeno je oko.

»O, hčerka ljuba, v svet neznan odhajaš,
v nevarnosti stoterne se podajaš.
Zelo, zelo bojim se jaz za te,
da v svetu se pokvari ti srce.

Kaj pač v slovo bi grenko ti podala,
da hudega bi te obvarovala?
Kaj drugega, kot to svetinjico!
Na srcu svojem nosi jo zvesto!«

Ivanka je odšla v tujino — — — — —
In res, na dom je kmalu pozabila.
S prijateljicami se veselila — — — — —
S prijateljstvom pa se igrati ni,
ker malo je zvestobe med ljudmi. —

Ivanka v družbo slabo je zabredla.
Šele tedaj se komaj je zavedla,
ko je prejela žalosten pozdrav,
ko prišel z doma ta je brzovjav:

»Na smrt so mati nam zboleli — pridi,
da Tvoje jih oko še živih vidi!«
»O Bog neskončni, Ti pravičen si!«
Ivanka žalostna ihti, ječi.

»Ne pusti, da umrla bi mi mati!
Domov se čem, skesana, koj podati.
Kleče prosila bom: Odpustite!
Skesane hčerke, me, ne zavržite!«

Vrnila se je hčerka izgubljena.
Ni zadržala sila je nobena,
saj upala je: materno srce
otroku odpusti zablode vse.

In mati dobra se je vzradostila.
Otroku zmote vse je odpustila,
pristavila pa je besede te:
»Marija te obvarovala je!«

* * *

Zato nam vsakdo v srcih mora brati,
da je Marija naša ljuba Mati.
A ona čuvala zvesto bo nas.
Njej čast in slava bodi vsaki čas!

O s e b e:

Bukovnica, kmetica		Lizika Puhar („Beti“),
Tončka, } njeni hčeri		železničarska hči
Ivanka, }		Poldi,
Milica, šivilja		Gusti,
Pepica, }		Mici,
Pavla, } kmečka dekleta		Rozi,
Lojzka, }		Agneza,

} mestne prijateljice

Prvo in tretje dejanje se vrši na Bukovini, drugo na Ivankinem stanovanju v mestu.

I. dejanje.

Snažna kmečka soba. V nedeljo popoldne. Vse osebe praznično oblečene. Bukovnica čita „Domoljuba“; ima očala. Tončka, Milica, Pepica, Pavla, Lojzka sede za mizo ter med pogovorom ogledujejo novo obleko.

Pepica: Lepa obleka, zelo lepa!

Tončka: Ali ti ugaja?

Pepica: Skoro te zavidam zanjo, tako mi ugaja?

Pavla in Lojzka: Zares je lepa!

Lojzka: Okus pa ima naša Milica. Ničesar pregosposkega ni na obleki, a vendar je čisto nekaj posebnega.

Tončka (*objame Milico*): Oh, kako sem ti hvaležna, da si mi napravila tako lepo obleko. Pa tudi ti si lahko ponosna na svoje delo.

Pavla: Kdor zna, pa zna!

Milica: Ah kaj! Saj druge tudi znajo, in še bolje.

Tončka: O, le brani se pohvale, me pa le dobro vemo, kako znaš. — Mama, poglejte mojo novo obleko! (*Jo kaže.*)

Bukovnica (*odloži očala*): Ali je že gotova? Hitra si bila Milica. Pokaži, da jo vidim! (*Jo ogleduje.*)

Tončka: Kajne mama, da je lepa in okusno narejena?

Bukovnica: Zelo mi je všeč. Res je lepa. No pa, saj vemo, komu damo blago v delo.

Milica: Le nikar me preveč ne hvalite, sicer se še prevzamem!

Lojzka: Take šivilje kot je Milica ni daleč na okoli.

Pavla in Pepica: Ni je, ni.

Lojzka: Stokrat rajši dam obleko delati naši Milici, nego pa kakšni mestni šivilji.

Pavla: Ki pa povrhu še poštena ni!

Milica: Kje pa je Ivanka? Rada bi slišala še njeno sodbo. Ve me vse preveč hvalite.

Tončka: Eh, saj te Ivanka tudi ne graja, ko sta si tako dobri prijateljici!

Milica: Ravno zato, ker sva si prijateljici, bi rada slišala njeno odkritosrčno sodbo.

Bukovnica: Tončka, pokliči jo, gotovo je v kuhinji. (*Tončka odide.*)

Milica: Čudno se mi zdi, da je ni nič k nam, kakor da bi se nas izogibala.

Bukovnica: Kaj se vas bo izogibala! Zadovoljna naj bo, da imate potrpljenje z njo in njenimi muhami!

Milica: O Ivankinih muhah pa nikar ne govorite, mati! Ivanka je moja najboljša prijateljica in tako jo imam rada, kakor sem imela svojo pokojno mamico.

Pavla: Midve sva v šoli skupaj sedeli.

Bukovnica: Veseli me, da se imate tako rade. Da bi le zmeraj tako ostalo!

Pa med mladino pride hitro kaj navzkriž. (*Tončka in Ivanka prideta.*)

Tončka: Ne bodi sitna! Glej, vesele smo nove obleke, ti je pa še pogledati ne maraš.

Ivanka: Eh, kaj mi mar tvoja obleka! In če sem sitna, vem, zakaj sem.

Bukovnica: Ivanka, veš, sitnosti mi pa ne boš prodajala! Namesto, da bi se veselila s tovarišicami, se pa držiš kot kislica. Sram te bodi!

Ivanka: Kaj morem zato, če sem slabe volje?

Bukovnica: Slabe volje, ha, taka gospodična kakor si ti! — Kdaj pa smem jaz biti slabe volje? Mene pa nihče ne vpraša, če mi je kaj prav ali ne.

Tončka: Ivanka pusti svoje muhe in bodi vesela z nami!

Lojzka: Prisedi k nam; saj smo zaradi tebe prišle!

Pavla: V tvoji družbi smo najrajši.

Pepica: Nihče nas ne zna tako dobro zabavati kakor ti.

Tončka: Vidiš, kako te imajo rade, ti pa gledaš kakor Turek.

Ivanka: Eh, kdo ve, če je ta prijaznost odkritosrčna.

Vse: Kaj praviš, Ivanka?

Bukovnica: Ne žali svojih prijateljc! Da se le moreš tako grdo obnašati!
Sram te bodi!

Ivanka (*gre v ozadje*): Vse ste proti meni, najbolj pa vi, mama.

Milica (*vstane*): Ivanka, poslušaj me, če ti je še kaj do mojega prijateljstva...

Ivanka (*zadirčno*): Ali sem ti ga mar odpovedala?

Milica: Ne tako, Ivanka! Glej, vse, kar nas je tukaj, te imamo rade, bolj rade kakor si ti misliš. Tvoja družba nam je bila vedno draga in nam je še. O, kako si nas znala zabavati! In nadvse bomo srečne, če boš zopet vesela med nami. Ivanka, zaradi tebe smo prišle k vam; prisedi k nam, da bomo zopet prejšnje vesele tovarišice! (*Ivanka se vnovič obrne v stran.*)

Bukovnica: Ivanka, poglej vendar Tončkino obleko!

Tončka (*kaže obleko*): Poglej jo, pa ne tako postrani, kakor bi mi bila nevoščljiva.

Bukovnica: Kaj boš gledala tako postrani, saj nisi prav nič prikrajšana pri obleki!

Milica: Ivanka, povej, če ti je všeč! Veselilo me bo, če sem zadela tvoj okus!

Ivanka: Sedaj je pač čisto vseeno, ali mi obleka ugaja ali ne. Saj je izgotovljena in Tončka je zadovoljna.

Milica (*si otare solzo*): Takega odgovora pa nisem pričakovala od tebe.

Tončka (*Ivanki*): Ali si ti morebiti kakšna prijateljica? Sitnica zadirčna si, da veš! Sama nevoščljivost te je. (*Odloži obleko.*)

Bukovnica: Mir, nič prepira! Ivanka če se ne boš prijaznejše obnašala, te spodim od hiše.

Ivanka: Ni me treba goniti, sama pojdem.

Lojzka: Pri nas ostani, ali pa pojdemo domov!

Pavla: V nadlego smo ji, pojdimo!

Pepica: Škoda, tako sem se veselila današnjega sestanka. (*Se odpravljajo.*)

Bukovnica: Ivanka zadnjikrat te opominjam, bodi prijazna, če ne, se boš bridko kesala! — Ve dekleta, pa še ne smete oditi! — Tončka prinesi kruha in jabolk!

Tončka: Tako, samo obleko naj spravim. (*Odide v ozadje.*)

Ivanka: Pojdem pa jaz po kruh in jabolka.

Bukovnica: Dobro, le kmalu pridi! (*Odide.*)

Lojzka: Saj nismo lačne, ker smo doma južinala.

Pepica: Zaradi Ivanke še ostanemo. Upam da se je pomirila.

Pavla: Ni mi vseeno, če bi se ji kaj zamerila.

Bukovnica: Kaj bi se ji zamerila! Ti naše Ivanke ne poznaš. Muhasta je in trmasta kot njen rajni oče, Bog mu daj večni mir!

Tončka (*se vrne*): Milica, ali si še vedno žalostna? Poznam tvoje mehko srce in zato razumem, da so te Ivankine besede zbolele. Le potolaži se!

Milica: Ni moja navada zameriti; toda njen odgovor me je osupnil. Tako osorno še nikoli ni govorila z menoj.

Tončka: Boš videla, da se bo kesala. Prosim te mora odpušcanja, to zahtevam jaz.

Milica: Ni treba, saj me ni razžalila. Hudo mi je le, ker se je tako čudno izpremenila nasproti nam vsem. Nič več ni taka kakor je bila. Toliko sem že premišljevala, če sem jaz kriva, pa ne najdem vzroka pri sebi.

- Bukovnica:** Kdaj pa se ti je zdelo, da ni več taka kot prej? Kdaj si to prvič opazila?
- Milica:** Pred kakimi štirinajstimi dnevi. Takrat mi je sporočila, naj pridem k nji. Ko pa sem prišla, je ni bilo doma in vi ste rekli, da je šla s Puharjevo Liziko na izprehod.
- Bukovnica:** Se že spominjam. S Puharjevo je odšla, četudi sem ji prepovedala.
- Tončka:** S Puharjevo sta zadnji čas večkrat skupaj.
- Pepica:** S Puharjevo? To je tista s razmršenimi lasmi? Hvala za njeno družbo. —
- Pavla:** Ne sodim ljudi, a Puharjeve ne maram, ne vem, zakaj.
- Tončka:** Zdi se mi precej ošabna in vsiljiva.
- Lojzka:** Še več! Take prevzetnice ni v celi fari.
- Bukovnica (začudeno):** In s tako deklino hodi naša Ivanka? O, to ji prepovem!
- Ivanka (se vrne s polnim peharom jabolk in velikim hlebom domačega kruha):** Jabolka sem izbirala, da ne boste hude zaradi moje slabe volje. —
- Pepica:** Kaj bomo hude, saj nismo otroci! Človek ni vselej razpoložen.
- Bukovnica:** Dekleta, kar prigriznite, nič se ne branite! (*Dekleta jedo.*)
- Ivanka:** No, Milica, vzemi in jej! Pozabi, kar je bilo! Veš, včasih se razburim in potem ne vem, kaj govorim. Če me imaš rada, mi boš že odpustila!
- Milica:** Nimam ničesar odpustiti, saj me nisi žalila. Kar se pa prijateljstva tiče, ti pa povem vpricho vseh: težko boš kdaj v življenju našla prijateljico, ki bi te tako rada imela kakor jaz.
- Lojzka, Pepica, Pavla:** Oho, saj jo imamo me tudi rade.
- Milica:** Seveda jo imate, a med nama je še posebno prijateljstvo.
- Ivanka:** Veliko prijateljic imeti, je sreča v življenju.
- Bukovnica:** Ivanka, motiš se: ni poglavitno, koliko imaš prijateljic, temveč kakšne so.
- Tončka:** Jaz pa pravim: pozabimo na zamero in bodimo vesele! Veselja pa ni brez petja, zato zapojmo tisto »Sijaj, sijaj solnčece!«
- Bukovnica:** Ta je pa lepa, zapojte jo! (*Dekleta zapojejo.*)
- Ivanka (hodi po sobi in telovadi):** Po tem napevu bi se dalo tudi telovaditi.
- Vse:** Živjo, Ivanka!
- Lojzka:** Tako te imamo rade, ne pa čmerikave.
- Ivanka:** Pojte še eno kitico! Tončka, ti pa telovadi zmano! (*Dekleta pojo, onidve telovadita.*)
- Vse:** Izvrstno!
- Pepica:** Pri prihodnji prireditvi naj bo ena točka »Sijaj, sijaj solnčece« — s telovadbo. To bo nekaj novega!
- Ivanka:** Kdaj pa bo prireditev? Že dolgo nismo nastopile.
- Bukovnica:** Pa je že res dolgo časa, odkar ste zadnjič nastopile.
- Pavla:** Nekaj je treba na vsak način prirediti, ker ljudje že izprašujejo, kaj je z nami.
- Milica:** Ljudi ne smemo poslušati! Radi bi same igre in igre, izobrazba in vzgoja sta jim pa lanski sneg.

(Dalje prih.)

Darujte za tiskovni sklad!

Solčni žarek piše drugič ...

Draga prijateljica!

Ali si mislila resno, ko si mi zadnjič pisala: »Zavidam te za tvojo srečo!«? Ej, če je pa tako, pa te bom kar objela in peljala s seboj, da še tebi pokažem pot do sreče.

Spominjaš se gotovo, kako nama je bilo hudo takrat, ko naju niso več pustili v šolo. — Pomlad je bila. Narava je pela pesem vstajenja in upov, ko sva ob solčnih popoldnevih romali mimo travnikov in njiv iz šole domov. Midve pa sva zidali gradove v oblake in sanjali o rožnati prihodnosti ... Prav zato naju je tako zelo potrlo, ko nama starši v jeseni niso dovolili v višje šole.

Vem, da si bila ti, sanjava Anjolka, popolnoma potrta. A kako bi te tolažila, ko sem bila sama tako šibka, da se nisem mogla ubraniti solz! V meni, koleriku, se je vse uprlo: sovražiti sem hotela dom in domače, ki so mi po mojih pojmih storili krivico, in pesmi nisem hotela poslušati in solnce sem se ogibala. Da, solnce sem se ogibala: sram me je bilo pred bivšimi sošolkami, da bi opravljala kmetiška dela na prostem; zdelo se mi je poniževalno, da bi hodila z materjo, utrujeno, skrbno in dobro, skupaj na polje.

In potem, da, potem me je ozdravilo solnce. Ko sem hotela biti najbolj uporna in trmasta, je posijalo s svojimi žarki v mojo dušo, da sem spregledala: videla sem žalostne oči staršev, kateri so s skrbjo opazovali čudno vedenje hčerke; spoznala sem naenkrat, da delo ni sramotno, ampak častno in potrebno, ako hočemo razviti svoje duševne in telesne zmožnosti. Mraz mi je postalo v moji samoti in zahrepenela sem po toplih solčnih žarkih. — Ponosna sem bila odslej, ako sem od naporenega dela na polju ogorela in so se mi mišice utrdile. — Veselo je zavalovilo v meni, ko me je mama pohvalila z ljubečim pogledom: mamin pogled je toplejši kot božajoč solčni žarek.

Srce je postalo dovzetno: razumela sem pesem žitnega polja in travnikov in popevko drobnih ptičkov v gozdu. Nadvse pa sem vzljubila solnce: močno je, da ob svojem žaru ne znamo biti čmerne in sentimentalne; toplo je, da ogreje kri po žilah, da smo vse bolj delavne in samozavestne.

In takrat, ob solčni himni moči in zdravja se je rodil v meni sklep: saj moraš biti sama solčni žarek! Ali ne vidiš staršev, velih in izmučenih, kako potrebujejo lepe besede in pa dejanske pomoči, ko sami ne zmorejo več vsega dela? Poglej male bratce in sestriče in se spomni, koliko toplote in ljubavi potrebujejo nežne rastlinice, da uspevajo! Pozabi nase! V samoodpovedi je sreča in ko boš osrečevala druge, bo tiha radost v tvojem srcu vedno večja.

Poglej, prijateljica, to je moja sreča! Najlepši je pač poklic nas deklic, ki moremo ostati v domači hiši in materi s svojo ljubeznijo plačevati oni veliki dolg, ki ga nikdar ne bomo mogle poplačati. Delo nas bo utrdilo, da same zase ne bomo mehkužne, razumevale pa bomo trpljenje bližnjega.

Pa če se zemsko solnce skrije in me postanemo čmerne in otožne in nam poide energija? — K božjemu Solncu dvignimo krila, večne ljubavi vabi nas žar!

Krepko te pozdravlja

Francka.

Vigrednica - gospodinja

Naši gospodinjski tečaji.

A. G.

(Dalje.)

Ob sklepu vseh celodnevni gospodinjskih tečajev so bile razstave kuharskih izdelkov in ženskih ročnih del.

II. gospodinjski tečaj v Poljanah od 8. I. do 22. III. 1926.

Kakšno je neki življenje v gospodinjskem tečaju? Vsakomur, ki se za to zanima, svetujem: oglej si, ne bo ti žal!

Ko stopiš v kuhinjo, kjer se vrši kuharski del gospodinjskega tečaja, zagledaš skupino deklet: osem jih je. Vse imajo opasane snežno bele predpasnike in bele zavijačke na glavi. Vse so veselo razpoložene, čmernega obraza zastonj iščeš med njimi. Svoje delo vrše s tako skrbjo in natančnostjo, da moraš uvideti, da tu gre za važno zadevo. Med njimi — zdaj tu, zdaj tam — pa opaziš še eno osebo, o kateri se na prvi pogled prepričaš, da ni tečajnica. To je voditeljica gospodinjskega tečaja. Njeno bistro oko ne prezre prav ničesar; tečajnice ji že z obraza bero, kako je z njihovim delom zadovoljna. — Vse se vrši tiho in mirno brez vsakršnega prerivanja in prerekanja. Vsaka se s svojim delom, ki ji je za ta teden določeno, izpopolnjuje v kuharski umetnosti. Tu in tam slišiš

na voditeljico stavljeno vprašanje: »Prosim, gospodična, kako pa to?« Nihče ne bi verjel, da vlada tu, kjer je zbranih devet zgovornih žensk, tak mir in taka tihota. —

Pripravlja se obed. — Tečajnice, ki imajo prirediti mizo za obed, so se svojega posla že lotile. Danes so servijete na krožnikih dobile obliko vrtnice, včeraj so bile pahljače. Že to je velika umetnost!

Kuharice naznanijo, da je obed gotov.

K obedu pa pride tudi še druga skupina tečajnic, ki so ta teden pri šivanju in ročnem delu. Vse se vsedejo k mizi. Po molitvi se takoj prične serviranje. Z največjo spretnostjo nosita dve tečajnici — ki sta za ta teden določeni — juho okrog mize in priročno ponudita vsaki tečajnici. Nič manj priročno tudi te zajemajo in devljejo na krožnik. Prav tako se servirajo tudi druge jedi. Bistro oko voditeljice nadzira vsako krettno pri serviranju in vsem obedu, da se vrši vse po pravilih lepega vedenja.

Obed je končan.

Pred molitvijo se izvrši ocena današnjega obeda. Voditeljica vpraša tečajnice, kakšne napake ali vrline je imela ta ali ona jed. (Razume se, da tudi tu ni brez kritike, upravičene ali neupravičene.)

Po obedu prično vse tečajnice (tudi tiste, ki so pri šivanju) pomivati posodo, pribor, pospravljati mizo itd. To je opravljeno do dveh popoldne. Ob dveh se prično predavanja za vse tečajnice skupno.

(Dalje.)

Drobeci iz gospodinjstva.

Jajca. Med najvažnejša živila spadajo jajca. Jajce vsebuje vse one snovi, ki so potrebne, da se pišče razvija in preživlja do tedaj, ko je godno za življenje izven jajčne lupine. Iz tega je razvidno, da torej vsebuje vse za organizem potrebna hranila in je zaradi tega najboljše in eno najvažnejših živil. — Glavni jajčni deli so: lupina, lupinina kožica, beljak in rumenjaki. Lupina služi za varstvo notranjih mehkih delov in sestoji iz ogljikovokslega apnenca. Ima mnogo malih luknjic, skozi katere ima zrak dostop v notranjost. Pod lupino je tanka, prozorna kožica, ki tvori na širokem koncu jajca mehurček z zrakom. Beljak je sluzasta tekočina, ki se, če jajce skuhamo, strdi. V sredi je še rumenjak.

Kakor vsaka beljakovina, dobljena od živali, ima tudi jajce, če je nekoliko skvarjeno, zelo neprijeten duh. Če bi uživali pokvarjena jajca, bi si lahko nakopali težke želodčne bolezni. Jajca se pokvarijo, če jih pustimo dolgo na zraku, ki uhaja skozi luknjice v notranjost in povzroča gnitje.

Pri nas rabimo največ kurja (kokošja) jajca, le bolj malo gosja in račja. Perutnina, ki se giblje na prostem in se krmi z mesnimi odpadki, s črvi, z zrnjem ali raznimi semeni, daje jako dobra jajca, dočim ona, ki je zaprta in dobiva le krompir ali sploh malovredno hrano, tudi ne leže mnogo jajec.

Če so jajca sveža, se lahko prepričamo na več načinov. Sveža jajca imajo lepo belo lupino. Ako držiš sveže jajce proti luči, je

prozorno; ako ima temne pege, je znamenje, da je pokvarjeno. Z jajci napraviš tudi lahko sledeči poskus: v pol litra vode raztopi 6 dkg soli. Če pade jajce, ki ga denes v tako vodo, na dno, je čisto sveže; jajce pa ki plava na tej vodi, ni sveže. Taka jajca se ne držijo dolgo.

Kokošje jajce tehta 50—60 g, in sicer je: beljakovine 6 g, vode 32 g, maščobe 6 g, soli $\frac{1}{2}$ g in nekaj drugih snovi. Računa se, da ima 18—20 kokošjih jajec toliko redilnih snovi, kakor 1 kg govejega mesa. Rumenjaki je okusnejši, pa tudi redilnejši od beljaka.

Jajca uživamo sirova, na različne načine pripravljena in primešana drugim jedilom. Najbolj zdrava in lahko prebavljiva so sirova jajca, ki so pa manj v navadi. Zelo krepčilna, lahko prebavljiva in izdatna hrana, posebno za slabotne in bolne so mehko kuhana jajca ali raztepena v mleku ali v juhi.

Mehko kuhana jajca pustimo v vreli vodi 2—3 minute; tedaj je beljak le malo trd (zakrknjen), rumenjak pa še tekoč. Ako kuhamo jajca 8—10 minut, so trdo kuhana. Prebavi jih le zdrav človek in sicer, ko jih je dobro zgrizel in prežvečil. Ker prodre pri kuhanju voda skozi lupino v jajce, se morajo jajca kuhati v čisti vodi in je zelo priporočljivo, da jih umijemo, preden jih denemo kuhati.

Za shranjevanje so najprimernejša ona jajca, ki jih ležejo kokoši v avgustu in septembru, ko imajo žitno krmo. Dvojen način shranjevanja je bil objavljen v lanskem Vi-gredi št. 4 in 6.

Naš vrt.

Presajanje sadik je skoro popolnoma prenehalo, če je pa le še potrebno (pozno zelje, kolerabice), je to storiti po dežju in zvečer. Okopavanje, pletev in zalivanje pa se ta mesec nadaljuje, zlasti poslednje v večernih urah.

Po tleh plazeča stebela kumar in buč je treba pravočasno razvrstiti (napeljati) na vse strani.

Na gredice, s katerih smo solato že porabili, sejemo repo in sadimo tudi še fižol, da nam do pozne jeseni še naredi stročje.

Meseci junij, julij, avgust so za vsako gospodinj, kar se tiče izbire zdrave, redilne in poceni hrane, najlepši in najboljši, posebno še, če je pravočasno skrbela, da ima vse potrebno na domačem vrtu. Na razpolago ji je vsakovrstna zelenjava in sadje. Največ uživamo v naših krajih solato, ki prebavo zelo pospešuje in je v vročem poletnem času prav priljubljena jed. Špinača, korenje, peteršilj zelo ugodno vplivajo na delovanje ledvic. Špargeljni čistijo kri in so zelo redilni. Čebula in česen zbužata tek. Zelena vpliva pomirjevalno na živce in revmatizem. Vse te začimbe in zelenjavi pravilno sestavljene na vsakdanji mizi zelo blagodejno vplivajo na celotno prehrano.

Graha imamo dvoje vrst. Največ se prideluje takega, ki ga izluščimo iz stročja. Druga vrsta, ki je užitna s stročjem, se pri nas vse premalo goji.

Kumare uživamo sirove kot solato, kuhane in konservirane. Pri uživanju kumar v solati pa moramo biti zelo previdni, da si ne nakopljemo težkih želodčnih bolezni. Pripraviti, t. j. zribati (zrezati) jih je treba nekoliko prej, osoliti in pustiti, da se usedejo. Pri tem izstopi iz njih voda, ki jo je treba izžeti. Čebula in poper sta h kumarovi solati neobhodni začimbi. Za kumarovo solato gospodinja ne sme štediti olja.

Sedaj, ko je vse zelenjave v izobilju, se dobra gospodinja že preskrbi za zimo; to stori s sušenjem ali konserviranjem. Res pa je, da zelenjava v vsakem primeru izgubi na okusu in redilnih snoveh.

V juliju imamo tudi že zgodno sadje: rdeče in črne jagode, češnje, hruške itd. Beljakovine, maščobe, ali moke vsebuje nekatero sadje prav malo, pač pa v veliki meri ogljikovih vodikov, staničnine in raznih vitaminov, ki jih novodobna zdravstvena veda zelo ceni kot odprno moč zoper razne bolezni. Veliko hranilno vrednost pa ima sladkor, ki ga je v sadju, zlasti sirovem, posebno veliko.

O pravilnem izkoriščanju sadja bomo še izpregovorile pozneje. Priporočamo pa prav zelo uživanje sadja vsakomur. Poudarjamo pa, da se mora umna gospodinja tudi za sadni vrt zanimati, sicer ne bo znala izkoristiti njegovih vrednot.

O pripravljanju in shranjevanju semen. Vsaka ljubiteljica lepe zelenjave in krasnega cvetja ve, kako težko je dobiti dobro in zanesljivo seme, zlasti sedaj po vojski. Pred

vojsko se nismo dosti zanimali, da bi doma gojili razne sadike za seme, ker se je za majhen denar dobilo dobro seme iz drugih dežel; a zdaj smo navezani večina le na Jugoslavijo. Jugoslovani pa nismo taki mojstri za pridelovanje semena kot Nemci, Francozi in drugi. Kakor kažejo razmere, se bo treba resno poprijeti te panoge tudi nam, Jugoslovanom. Vse vrste zelja, ki ima enako seme, to je zgodno in pozno zelje, zgodni in pozni ohrovti, zemeljske kolerabe, bele in višnjeve zunanje kolerabe, listnato (zimsko) zelje, vse te vrste moramo saditi narazen, kolikor je mogoče. Ako imamo majhen vrt, je to težavno, ako je bolj obširen, pa se to lahko zgodi. Zelje in kolerabe naredijo tudi v senci dobro seme. Saditi pa moramo zaradi tega narazen, ker, ako je preblizu skupaj, prenesejo razne žuželke cvetni prah od ene vrste na drugo, in na ta način se vrsta, kakor pravijo ljudje, „prevrže“. N. pr. ako sadimo zelje in kolerabe skupaj, se kolerabe tako prevržejo, da iz takega semena zraste, kar ni ne zelje ne kolerabe; naredi veliko listov, a le majhne kolerabe. Ako hočemo kolerabo dobro čez zimo ohraniti, najsi bo že za kuhinjo ali za seme, ne smemo pustiti onih, ki smo jih sejali pomladi. ampak sejati jih moramo junija ali začetkom julija, iste saditi, ko so dovolj močne, na gredice, da so do jeseni dobro razvite in pred zimo posadimo v klet v zemljo, da ostanejo do pomladi sveže. Ako za seme sadimo rdečo peso za ljudi in ono za prašiče, moramo tudi daleč narazen, ker se tudi pesa jako rada prevrže. Peteršilj in korenje pa lahko sadimo skupaj, ker oba pustita vsakemu svoje.

Grah. Mnogo je vrst graha, za naše kraje pa je najboljši oni, ki se imenuje majski grah. Amerikanski čudež ni prikladen, vsaj za večje družine ne, ker vsled svoje nizke rasti premalo rodi, majevi pa je zaradi tega najboljši, ker je visok 70—80 cm z mnogimi lepimi stroki. Da se pa obvaruje, da ne pridejo molji v njega, je potrebno, da ga takoj, ko je zrel, potrgamo, zluščimo, denemo na sonce, da se dobro presuši, in mlada zalega v grahu večina pogine. Ko je dobro suh, se dene v steklenice, dobro zamaši z gobovim zamaškom, da ne pride zrak do njega in da se molji ne razvijejo.

Salata. Salat je veliko vrst. Pri nas so znane najbolj navadna mehka, ljubljanska in pariška ledenka (ajsarca in parizarca). Za seme pustimo vedno samo one, ki imajo lepe in trde glave. Ledenko moramo sploh obirati, da more iti v seme, ker sama od sebe ne gre rada, ker ima velike in trde glave. Ne smemo pa pustiti na vrtu toliko časa zoreti, da bi bila vsa zrela, ker bi na ta način prvo seme, ki je najboljšo, odpadlo. Ko semensko salato porežeš, razgrni veliko rjuho po tleh, vzemi plavnice (neške), na rjuhi ob plavnice otepi takoj salato, ker takrat najrajši odpade in to prvo seme je najboljše, dobro posuši, nato očisti s plavnicami, deni

v ovitek in zapiši vrsto salate in tekoče leto ter shrani na suhem prostoru. Da je še nekaj semena ostalo v slami, se razume samo ob sebi. Zaradi tega jo deni sušiti in ko je dovolj suho, še ono otepi in ker je to zadnje seme slabše kot prvo, ga lahko porabiš za berivko.

Cvetlična semena. Za seme pustimo vedno le prvo cvetje, ker dá to najboljše seme in lepše dozori, zlasti pri astrah, cinijah, klinčikih itd. Ako imaš razne in lepe georgine, naberi v jeseni od teh semena, nekatera ga imajo jako veliko; na pomlad zgodaj jih vsej na solčno lego, ko so pa sajenske dovolj močne, presadi na pol metra narazen, postavi k vsaki količek, da jih lahko privežeš, da jih veter ne polomi. Cvetele bodo prvo leto. V jeseni izberi lepše, izkopljí, shrani v kleti, da jih prihodnjo pomlad zopet lahko vsadiš na vrt; one pa, ki niso dosti vredne, pusti v zemlji. Tako delaš lahko vsako leto. Na ta način dobiš lahko veliko novih in lepih georgin. Ako pa nimaš doma, pa lahko dobiš seme pri sosedovih ali kje drugje. Za nežnejše cvetje, ki zahteva večjo skrb in več dela, pa je bolje, da kupiš sadike pri vrtnarju. (Cvetkovič.)

»**Brezalkoholna Produkcija**«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/22, pošlje vsaki naročnici „Vigredi“ zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Iz zdravstva.

Ta mesec je še čas za nabiranje in pripravlanje raznih čajev, ki ne smejo manjkati v nobeni domači lekarni.

Prídna gospodinja je kamelice (čaj zoper krče) že prvič obtrgala in posušila. Drugo cvetje je spraviti v posebne zavitke. — Bezgovo cvetje (čaj za potenje) in jagode je treba gotovo nasušiti in spraviti na suhem

kraju. — Vsaj nekaj tavžentrož in pelina je dobro posušiti za pokvarjen želodec. Lapuh in planinski mah posušena služita prav dobro pri zimskem prehlajenju. — Vseh čajev seveda tu ne moremo naštetí; dobra gospodinja že iz lastne izkušnje vé, katera izmed znanih zdravilnih rastlin ji je že kdaj pomagala in se zato rada preskrbi z njimi.

Ne moremo kaj, da ne bi v tej rubriki ne opozorili naših gospodinj na izredno nevarnega sovražnika družinskega zdravja, namreč na muho. Znano je, da je muha prenašalka raznih bolezenskih kali; zato je nujno potrebno, da obvarujemo pred njo zlasti naše kuhinje in jedilne shrambe, pa tudi naše spalnice. Zavarujemo se pred njo v prvi vrsti s snago in z redom, ker v kraje, kjer ne dobi ničesar za lizati, ne prihaja. Umazano posodo takoj pomiti! Ostanke jedi spraviti, pokriti, da muhe ne pridejo do njih! (Opozarjamo na članek, ki je izšel lansko leto v oktobrski številki „Majhna muha — velik sovražnik“!)

Prišlo in dozorelo je že tudi prvo sadje. Z veseljem smo ga pričakovali in vendar je tudi tu treba precejšnje pažnje, da se izognemo marsikateri nezdigi. V prvi vrsti si moramo zapomniti, da uživamo le zrelo sadje. Nezrelo sadje povzroča razne črevesne bolezni. Iz koščičastega sadja moramo izločiti koščice (češnje, češplje), ki bi sicer utegnile zaostati v črevesju in bi povzročile nevarna vnetja (vnetje slepiča!).

Zelo priporočljivo je, da sadje, ki ga uživamo sirovega, prej dobro operemo. Prah in druga nesnaga, ki se nabira nanj zlasti po stojnicah in prodajalnah, je zdravju prav gotovo škodljiva. Sicer pa je uživanje sadja zelo zdravo in priporočljivo. (Opozarjamo na tozadevne članke v našem listu, ki jih je pisala dr. A. Šimec.)

Organizacija

Poljudni slog.

O. S.

Ni vseeno, v kakšni posodi pridejo jedi na mizo. Najboljše jedi v neprimerni, nedostojni posodi — in pokvarjen bi bil ves tek.

Takisto ni vseeno, na kak način podajamo občinstvu svoje misli. Najlepše misli, podane na neužiten ali celo nerazumljiv način, ostanejo brez učinka.

Če hočeš z uspehom za širše množice o čem govoriti (ali pisati), moraš govoriti poljudno ali popularno. Znanstveni slog je popolnoma različen od poljudnega sloga. Govoriti (pisati) poljudno, je umetnost, ki se ji je treba priučiti.

Prva zahteva, če hočeš govoriti poljudno, je, da sama temeljito poznaš to, o čemer hočeš govoriti. Čim bolj ti je sami prešlo v meso in kri, čim bolj si sama zapopadla z razumom in srcem, o čemer hočeš

govoriti, tem bolje boš govorila. Kdor si sam ni na jasnem o tem, o čemer hoče govoriti, ta govori le v splošnih frazah. In tak govor ne zasluži, da bi ga človek poslušal.

Čim bolj pa se vglobiš v predmet, tem bolj se ti bo tudi ogrelo srce in s tem večjim prepričanjem boš govorila. Notranji ogenj bo narekoval besede.

Nekoč smo vprašali profesorja, kaj naj storimo, če hočemo o čem govoriti. Odgovoril je: *Das Herz davon warm machen* = srce si ogrejte od predmeta!

Dà, srce! *Pectus est, quod disertos facit*, srce nam narekuje besede, nas stori zgovorne, so rekli že stari Rimljani. Tudi neuk človek ni v zadregi za besede, če je njegovo srce ganjeno (od žalosti, od jeze, od ljubezni, od sovraštva, od strahu, od začudenja, od veselja). In zlasti še, če hočeš uplivati ne le na razum, marveč tudi na voljo poslušalcev, moraš najprej v sebi zbuditi čustva, ki jih hočeš povzročiti v poslušalcih.

Dalje, če hočeš govoriti poljudno, moraš govoriti tako, da te poslušalci ali poslušalke z lahkoto razumejo. Ciceru je rekel: Boljše je, da bi bili nemi, nego da govorimo tako, da nas nihče ne razume. In Quintilijan pravi: »Brez pomena se mi zdi govor, ki ga poslušalci ne morejo razumeti. Skrbi torej, ne da te poslušalci morejo razumeti, marveč, da te morajo razumeti!«

Sv. Avguštin zahteva od ljudskega govornika, da govori tako jasno in umljivo, da je treba že precejšnje duševne omejenosti, da ga kdo ne razume.

Če hočeš govoriti poljudno, povori preprosto. Ogiblji se tujk, ki jih poslušalci ne razumejo! Ogiblji se abstraktnih, znanstvenih izrazov. Ne podajaj preveč naenkrat, marveč vsakokrat samo toliko, kolikor morejo poslušalci prebaviti!

Alban Stolz pravi, da je glavna učiteljica poljudnega govorništva — ljubezen. »Da govorimo poljudno, je potrebno, da se umislimo v način razumevanja in čustvovanja poslušalcev. Ta dar ima vsaka mati nasproti svojim otrokom. Mati govori drugače z 2letnim otrokom nego s 4letnim in zopet drugače z otrokom 6 in 10 let. Z vsakim, kakor je zanj primerno. Ljubezen do otroka ji narekuje tak način govorjenja, da jo vsak otrok razume.«

Če hočeš govoriti poljudno, moraš govoriti nazorno! Bodisi da hočeš samo poučevati, referirati, torej uplivati na razum, ali pa da hočeš vzbujati v poslušalcih sklepe in čustva, da hočeš torej vplivati na voljo in srce — v obeh slučajih moraš govoriti nazorno, slikovito, konkretno. Vedno od konkretnega, posameznega do abstraktnega, splošnega. Abstraktno govorjenje, ki se poslužuje samih splošnih pojmov, ni nikaka vrlina, marveč velika napaka poljudnega govorništva ali pisateljevanja.

Nemški pesnik Liliencron pravi: *Immer Leben, immer Anschauung! Was ist ein Vogel? Ein Vogel ist nichts, ein Sperling ist schon etwas* (vedno živo, vedno nazorno; kaj je ptič? Ptič ni nič, vrabec je že nekaj).

V svrhu nazornosti moraš predmet ali njegovo sliko poslušalcem pokazati, ali pa naslikati stvar tako živo, kot bi jo poslušalci videli pred seboj. V ta namen se moraš posluževati primer, prispodob in prigodb! Kar zahteva Komensky za šolo, velja za vsak poljuden govor: »Kar se imajo učenci učiti, to jim je treba povedati in razložiti tako jasno, da imajo stvar pred seboj kakor svojih pet prstov.«

Fenelon pravi: »Slikati se pravi, stvari ne samo opisati, marveč jih z njihovimi okoliščinami prikazati tako živo in nazorno, da imajo poslušalci vtis, kakor da jih vidijo.«

Vsled nazornosti, slikovitosti postane govor ne le lahko razumljiv, ampak tudi zanimiv.

Zlasti pa je nazorno prednašanje potrebno, če hočeš vplivati na voljo in čustvovanje poslušalcev. Stari govorniki so se posluževali v ta namen prav posebno nazornih sredstev. Razkrili so pred ljudstvom brazgotino, pokazali so mu truplo ali pa krvavo obleko umorjenčeve, dvignili so krvavo bodalo, pripeljali so jokajoče otroke pred občinstvo in so često povzročili s tem tak vtisek, da je razodevalo celokupno poslušalstvo svojo ginjenost z glasnim ihtenjem ali pa z vzkliki ogorčenja.

Lastna čustva in lastno ginjenost razodeva govornik v tzv. patetičnem slogu. Patetični slog, ves prevzet notranje gorkote in navdušenja, potegne poslušalce za seboj. En zgled patetičnega sloga: »O globočina bogastva modrosti in spoznanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in neizsledljiva so njegova pota! Kajti, kdo je spoznal misel Gospodovo? Ali kdo je bil njegov svetovalec?« Itd. V teh besedah daje sv. Pavel duška prekipevajočemu notranjemu čustvu. Mirno in suhoparno, brez čustva, bi bil izrazil apostol iste misli takole: »Modrost in spoznanje božje je nad vse veliko. Božje sodbe so nerazumljive in neizsledljiva so božja pota. Kajti misli Gospodove še nikdar ni nihče spoznal in nihče ni bil njegov svetovalec.«

Nikdar pa ne sme govornik misliti, da bo vse naenkrat dosegel. Važna načela je treba vedno ponavljati. Gutta cavat lapidem saepe cadendo — kaplja izvotli kamen vsled neprestanega kapljanja. Če govornik ne gre pogosto okrog zidov mesta Jeriho, se isti ne bodo podrli.

Telesno zdravje — duševna moč.

Lockington-Küble. — Ivanka Š.

(Nadaljevanje.)

Vsak človek si izbere kak stan, opravilo, kako delo, s katerim se preživlja in z njim celokupnemu človeštvu koristi. Raznih stanov so ljudje in med temi raznimi stanovi so nekateri, ki so še posebej izbrani, da koristijo človeštvu.

Učiteljstvo! Učitelj, učiteljica je kakor umetnik, ki kleše može in žene bodočnosti. Kamen, neobdelan in surov vzame v svoje roke, gladi, dolbe, kleše ga dan na dan, leto za letom, da končno nastane iz tega kamena kip, ki naj krasi dvorano — svet.

In moči je treba pri tem delu. Moči, samozatajevanja, potrpežljivosti je treba v tem stanu. Prisotnost duha, telesno krepkost mora imeti učitelj, da je kos svoji nalogi, ki je včasih težka.

Lep je ta stan, a kakor je lep, tudi težaven. Umetnost vseh umetnosti je vzgoja mladine in vsak umetnik mora biti od Boga.

Še neki drug stan je, ki zahteva zase celega človeka: to je duhovniški. Duhovnik preizkuša svojo moč, tehta svoje zdravje od dne, ko si je izbral ta poklic in so se za njim zaprla vrata semeniška, do ure, ko leže na smrtno posteljo. Študij, samozatajevanja, pozneje naporno stanovsko delo, vse hoče zdravja, krepkih telesnih in duševnih moči. Le če so te v posesti duhovnikov, tedaj ima delo uspeh.

Učiteljski in duhovniški stan sta si zelo sorodna in skupna po delu, po naporih. Oba zahtevata mnogo sil in moči, oba imata toliko lepih uspehov, če se s pridom upravljata.

Kje pa dobiti teh sil in moči? S pažnjo na svoje zdravje, z utrjevanjem svojega telesa, svoje volje.

Če govorimo o telesnem utrjevanju, misli kdo na Bog ve kakšne, skoro nemožne telesne vaje, ki naj nas napravijo levje močne.

A pred našimi očmi je čisto drug smoter. Ne vzgajajmo in ne krepimo telesa radi njegove moči same, ampak, da s tem krepimo tudi moč duha, moč volje. Naj ne bodo naše vaje iz ljubezni do vaje same, marveč le kot sredstvo v dosego višjega namena!

Namen telesnih vaj pa je telo in njegove ude v polni meri razviti in okrepiti in pa utrditi naše zdravje.

Zato nimajo pametni ljudje prav nobenih predsodkov proti ženski telovadbi, ker vedo, da ima ženska isto, če ne še večjo pravico do krepkega zdravja kot vsi drugi. In kakor je ženska rahlejšega telesnega ustroja, zato tudi niso ženske telesne vaje enake moškim. Vaditi pa mora svoje telo, ker njena življenjska naloga je velika in zahteva zdravja in moči.

(Dalje.)

Pozor! — V korak, Orlice ve!

(Koračnica.)

Janko Poljanšek.

Pozor! — V korak, Orlice ve! —
Naprej! — Pogum, device ve!
Naprej! — Sedaj korak naj vsak
edinosti bo naše znak!

Lepo po vrsti — Cvetu cvet!
Za šopkom šopek zdravih tel...
Ljubezen čista dviga nas,
od sreče nam žari obraz!

Odločna naša četa je,
za vzore jasne vneta je:
naj vere mila luč gori,
naj v naših dušah Bog živi!

Za Cerkev in slovenski rod
živeti vselej in povsod!
Telesu duh naj bo vladar
in svež devištva beli čar!

Zapojmo, sestre, Materi,
lepot Kraljici blaženi! —
Zapojmo Kralju vseh rodov,
da moč bo naša, blagoslov!

Naj vidi svet ljubezni kres,
naj šviga kvišku do nebes
nedolžni čisti žar srca,
v veselje večnega Boga!

Devica Orleanska ti,
ki venec te višav krasi,
ti bodi nam mladenkam vzor,
ti čuvaj naš orliški zbor!

Iz orliške centrale.

Gospodinjski večerni tečaj v Ljubljani. 15. julija se prične v Krekovi prosveti (Poljanska cesta) drugi večerni kuharski tečaj. Prijave sprejema in daje tudi vsa pojasnila pisarna Orliške podzveze (Ljudski dom).

Izid tekem prinese prihodnja številka Vigredi, ker so morale nekatere srenje zaradi prireditev po kroških tekme preložiti. Vobče so tekme zelo dobro, dobro in popoljno izpadle.

Izleta v Rim se udeleži lepo število naših članic.

Za gospodinjske tečaje v prihodnji jesenski in zimski seziji imamo že nekaj prijav.

Tečaji se bodo vršili od 15. okt. do božiča in od 7. jan. do 15. marca. Prosimo, da se oni krožki, ki nameravajo prirediti tak tečaj, čimprej odločijo in sporoče, ali žele predbožičnega ali pobožičnega, da celotni program tečajev čimprej sestavimo.

V dobi javnih prireditev smo. Nujno opozarjamo na lepo in disciplinirano vedenje, na pravilnost in snažnost kroja. Nastop na zunaj kaže notranjo moč in disciplino krožka. Ne pozabite tega!

Ali je še katera, ki se ne zaveda, da je treba naročeno blago plačati? Ali ni z Vigredjo prav tako?

Sestre sestram.

Raka pri Krškem. V nedeljo 13. junija je priredila orlovska družina telovadno akademijo, ki je obsegala 18 točk. — Obširnejše poročilo pride prihodnjič.

Orliška srenja na Vrhniki vabi dne 17. julija na poldnevno prireditev, ki bo prva samo

ženska prireditev naše organizacije. Po krščanski nauku, ki se ga udeleže vsi krožki, se vrši tabor na znanem farovškem travniku, telovadni nastop in nato ljudska veselica z najraznovrstnejšim programom. — Sestre, pridite!

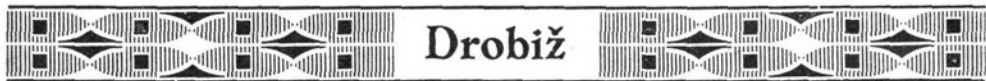
Vače. 30. maja je bila pri nas telovadna akademija z obširnim sporedom, ki je obsegal 16 točk. 6. junija pa smo napravile izlet na Sv. Goro, kjer smo tudi nastopile. — Več sporočimo.

Orliški krožek Preddvor je priredil 6. junija akademijo v Goričah. Na sporedu so bile različne telovadne točke in tudi nekaj šaljivih prizorov. (Žal, da nismo prejeli daljšega poročila. — Op. ured.)

Šmartno pri Slovenjgradu. Vljudno prosimo, da bi tudi ta naš dopis dobil prostorček v „Vigredi“. (O seveda. In še večkrat se oglasite! — Op. ured.) Prvikrat pozdravimo, me mladenke, v Vigredi vse naše ljube sestrice Orličice po vsej mili slovenski domovini. — Gotovo si mislite, da smo me, Pohorčanke, zaspane. Toda le počasi, da Vam povemo, kako pridno se gibljemo tu, v vnožju naših krasnih pohorskih hribov. Vsako nedeljo po

rani maši se zberemo v društveni sobi okrog naše sestre vaditeljice, ki nas s pravo materinsko ljubeznijo uči in pripravlja za tekmo. Vsak mesec imamo sestanek in odborovo sejo. Voditeljica sestankov nam daje zlate nauke za bodočnost in nas navaja k čednostnemu življenju. Pri seji smo sklenile, da plačuje vsaka mladenka majhno članarino. Nabrani denar bomo porabile ob priliki izleta, katerega bomo napravile na Urško goro. — Z jezo v srcu gledajo nasprotniki naše čvrste vrste. Toda me stojimo trdno in neomajno, ne damo se preplašiti. Kako neki bi se tudi, saj naša srčeca vsa gorijo za orlovske ideje in hrepenijo za vzvišenim ciljem, do katerega nas vodi večna Resnica. — Vidite torej, drage sestrice, da smo tudi me, poharska dekleta, zavedne krščanske Orlice. Bog živi!

Mladenke Šmarškega krožka.

Drobiž

Uredniška molčečnost.

Ksaverija. Taki, na gotov čas navezani pri-spevki morajo priti še prav posebno pravočasno v uredništvo. Ker izhaja naš list 1. vsakega meseca, je sklep uredništva ravno en mesec prej. Torej prepozno! Sicer pa čedno! Če pošljete še kaj in dovolite primerno popravilo (moramo pač prositi za to, ker se čujejo pritožbe — op. ur.), bo pa že kaj zagledalo beli dan! Pozdrav!

I. F. Ali je Vaša sestra za objavo majniške meditacije dobila dovoljenje svojih predstojnikov? Nečoč, ob podobni priliki so se pojavile tozadevne ovire. Sicer stvar priobčimo ob priliki, četudi Vigred nima namena objavljati šolskih nalog. — „Raj“ se zdi kontrast majniški meditaciji in bi bil — ker prečnogled — mnogim nerazumljiv. — Š pripombami se v celoti strinjamo.

Prejeli smo in priporočamo:

Jules Verne, Otroka kapitana Granta. Potovanje okoli sveta. Roman v treh delih. Poslovenil A. B. Ljudska knjižnica, XXII. zvezek. V Ljubljani 1926. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena Din 48,—, vezano celo platno Din 58,—.

Kdo ne pozna imena Jules Verne. Čez 2 leti bo minulo 100 let, odkar je zagledal ta znameniti Francoz luč sveta. Njegovo ime je zaslovelo kmalu po vsem svetu in njegovi romani so postali najljubše čtivo starih in mladih. Vsakemu nudi obilo zabavnega in poučnega. Prav napeto zna pripovedovati, tako da je bralčeva pozornost vedno v največji napetosti. Verne je ustanovitelj naravoslovno-fantastičnega romana. Vse naravoslovne nauke zna izkoristiti za osnovne niti svojih spisov, to pobarvati z obilnimi zemljepisnimi podrobnostmi in zanimivostmi. Nad vsem pa kraljuje njegova živahna, skoro neverjetno drzna fantazija. Roman „Otroka

kapitana Granta“ ima tri dele: Ob Južni Ameriki, Avstraliji in Tiho morje; vsa knjiga obsega 607 strani. Skoro ves svet in njega najbolj zanimivo vrvenje na morju vidi bralec vstajati iz vsake strani dela, ki se mu mahoma priljubi. Trepeče za usodo svojih ljubljencev, ko so v divjini, v viharju, v smrtni nevarnosti. In zopet se poglavje umiri in stopa pred nas mirna pokrajina, opisana z vso resničnostjo zvestega opazovalca. Posamezna poglavja so pisana naravnost mojstrsko. „Strahote Nove Zelandije“, „Železnica iz Melbourne do Sandhursta“, „Med plamenom in vodo“, „Magellanova ožina“ ostanejo bralec stalno v spominu. Knjiga je zelo poučna in povzdigne čitalca visoko nad vsakdanje skrbi. Prevod je jako lep in jezik teče neprisljano v lepi slovenščini. Knjiga je primerna za odraslo mladino, ki jo bo brala z največjim užitkom; zato jo zelo priporočamo našim knjižnicam in posameznicam.

Izhaja vsak mesec. — Za članice je list plačan s članarino, za druge znaša naročnina 25 Din; za inozemstvo 32 Din. List izdaja Orliška podzveza (**Anica Lebar**) v Ljubljani. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljudskem domu.

Odgovorna urednica: **Zvona Primčeva.**

Za Jugoslovansko tiskarno: **Karel Čeč.**

NOVA ZALOŽBA LJUBLJANA

KONGRESNI TRG 19.

Vse pisarniške potrebščine.

Vse knjige.

ne ugaja in ni odrezano, se zamenja ali vrne denar. Naročila nad Din 500— poštne prosto. Trgovci engros-cene.

Belo platno

trpežno "rst" m Din 11—, močno "Sava" Din 12-50, Slovensko platno, zelo močno, Din 14-50, fina „Beograd“-tkanina Din 16—, zelo fina tkanina, „Gorica“ za srajce. Din 18—, posebno fini naturel-sifon, šir. 92 cm, Din 22— razpošila v letrovinah R. Stermecki, Celje, št. 239. Ilustr. cenik z nad 1000 slikami se pošlje vsakomur za stonj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Kar

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

priporoča vse potrebščine za orliški kroj: rips za bluze, ševijot za krila, čepice, nogavice, orlovske znake itd. Dalje trakove za načelnice in predsednice, odznake s tiskom in vse poslovne knjige in tiskovine za orliške krožke. — Zaloga šmink, pudra, vazeline in mastiksa za šminkanje igralk. — Dobijo se tudi za proste vaje potrebne note. — Posreduje nakup vseh društvenih potrebščin. — Kupujte le pri lastnem podjetju. Nalagajte hranilne vloge v „Centralno čebelico“, ki jih obrestuje po 6%.

Najboljše

„PFAFF“-šivalne stroje

prilavne za krpanje in umetno venenje po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priporoča

IGN. VOK

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7
CELJE, Kralja Petra c. 33
NOVO MESTO, Glavni trg

Zavarujte svoje življenje, poslopje in premičnine le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICE

V LJUBLJANI, Dunajska c. 17.

PODRUŽNICE:

Celje, Breg 33.
Zagreb, Pejačevićev trg 10,
Sarajevo, Vrbanja ulica št. 4.

PRIPOROČAMO
NAŠO DOMAČO
KOLINSKO
CIKORIJO!

Tiskovni sklad „Vigred“.

Nadaljnji darovi za naš tiskovni sklad:

Orlovski odsek bogoslovcev, Ljubljana	Din	25.—
Julka Špur, Maribor	„	5.—
Krožek Gorje	„	22.—
Krožek Vače	„	30.—
Krožek Železniki	„	20.—
Anica Bajuk, Radovica	„	5.—
Alojzija Šlapničar, Stična	„	10.—
Kovačič Anton, kaplan, Št. Jernej	„	10.—
Ivanka Šolar, Dražgoše	„	13.—
Mici Lešnik, Begunje pri Lescah	„	10.—
Lindič Alojzija, Sp. Laknic	„	5.—
Angela Ceglar, Stična	„	10.—
Ivanka Košir, Stična	„	10.—
<hr/>		
Skupaj	Din	175.—
Zadnji izkaz	„	802.—
<hr/>		
Skupaj	Din	977.—

Ko se zahvaljujemo dosedanjim dobrotnikom, prosimo še druge, naj ne pozabijo na tiskovni sklad.

Uprava dekl. lista »Vigred«.

- **Brezalkoholne sokove vseh vrst!**
- **Vse potrebščine za konzerviranje sočivja, sadja in grozdja!**
- **Opreme za ohranitev brezalkoholnega sadnega in grozdnega soka v sodih!**
- **Sploh vse, kar spada v brezalkoholno gospodarstvo**

naročajte vse — prav vse — izključno le pri osrednji zadrugi

„Brezalkoholna produkcija“ v Ljubljani
Poljanski nasip 10/22

Sklicujte se na Vigred!

Cenik brezplačno!

Vsebina:

B. N.: Cilj in pot	169	Franjo Neubauer: Lahka ti noč!	183
J. Poljanšek: „Vzeta je Marija v nebo!“	170	Rožni dom:	
Dr. p. Roman L. Tominec: Nekaj misli o vztrajnosti	170	Fr. G.: Najlepši čas v Rožnem domu	183
Dr. F. Colbrie: Naša stara mamica	171	Ksaver Meško: Deklici ob oknu	184
Franjo Neubauer: Kraj miru	173	Vigrednica — gospodinja:	
Od srca do srca	173	A. G.: Naši gospodinjski tečaji (Dalje)	185
Tine Debeljak: Čuvaj se!	174	Organizacija:	
Sl. Savinšek: Skulptura ali kiparstvo	174	Angela: Počitnice	187
Gusti M.: V spomin	176	Ivanka Š.: Telesno zdravje — duševna moč (Nadaljevanje)	189
Gustav Strniša: Gladjole	177	Iz orliške centrale	189
Zdrava, roža Marija:		Sestre sestram	190
Slavko Savinšek: Angelica (Dalje)	177	Drobiž:	
Tine Debeljak: Rožna pesem	180	Prejeli smo in priporočamo	191
Matko Krevh: Pod božjim varstvom	180	Uredniška molčečnost	192
Mira: Nemir	183		